

Stallen.

onmiddellijke omgeving. In 1945 werd het gedeeltelijk vernielde woonhuis afgebroken en heropgebouwd. De oppervlakte bedroeg toen 8 ha en nam toe tot 10 ha. In 1950 volgde Lionel, zoon van Valère Theys, op. Lionel Theys is sedert 1990 gepensioneerd. De gronden worden gepacht door Guido Brouckaert, landbouwer op Vandaeles Hof (nr. 19). De Tolpenhoek bestaat dan ook als landbouwbedrijf niet meer en behoudt enkel de woonfunctie.

Tolpenhoek omstreeks 1834, (nr. 255-254).

Popp-kaart Rollegem en legger, 1834, nr. 254-255.

ARCHIEF

R.A.K.:

- Aanwinsten, VI, nr. 6978, Kadasterplan, 1813.
- Technische Dienst Stad Kortrijk:
- Atlas van de Buurtwegen, 1846.

LITERATUUR

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, 1771-1778.
- Popp-kaart Rollegem en legger, 1834, nr. A/258-259.

's Costers

39

Schreiboomstraat 36, 8510 Kortrijk-Rollegem

(Kaart 1/10.000 nr. 39, Popp-kaart A/347-349, Gewestplan: landbouwgebied).

De schuur, het linkergebouw is de vroegere schuur.

Aanvullende gegevens:

's Costers was een leen van het oud kasteel te Kortrijk. In 1420 was Gerard de Coster eigenaar, en omstreeks 1440 vermoedelijk zijn dochter, Elisabeth de Coster. In 1479-1480 verkocht Guillaume de Coster de hoeve aan Guillaume l'Ours (De Beer). In 1521-1522 was Catheline l'Ours, gehuwd met Willem van Heule, de eigenares. Vanaf 1524-1525 wordt het eigendom gesplitst vermeld. Twee derden was in handen van Guillaume van Heule en

's Costers, overbouwde poort met wal.

Eigenaar grond en gebouwen:
Devos gebroeders (Deerlijk).

Bekende uitbaters:

Herbau Charles, Herbau Leo (-1892), Castel François (1892-1923), Castel Gaston (1923-1968), Castel Ignace (1968-).

Naam:

Historische naam. Begin 15de eeuw was de familie de Coster eigenaar en uitbater van de hoeve.

Oudste vermelding: 1365 (A.R.A., Rekenkamer, nr. 1059).

Gebouwen:

open vierkantshoeve, omweld. Oudste gegevens: 17de eeuw, schuur. Woonhuis (18de-19de eeuw, 1954: stro- naar pannendak); Ovenbuur (tot 1960 gewerkt); Stallen (18-19de eeuw, paardenstal: oorspronkelijk met strodak, 1984-1985: golfplaten op de stallen); Schuur (oorspronkelijk 2 schuren, oudste van eind 17de eeuw: in vakwerk, 1945: stro- naar pannendak, midden 18de eeuw: 2de schuur); Wagenberg (in schuur); Loods (1930); Serres (jaren dertig en 1945-1950, aan oudste schuur); Poortgebouw (2de helft 19de eeuw, vermoedelijk herbouwd); Kapel (poortgevel).

Totale oppervlakte:

1980: 16 ha 82 a - 1983: 16 ha 82 a (Weiland: 10 ha, Akkerland: 6 ha 82 a) - 1996: 16 ha 50 a (Weiland: 9 ha, Akkerland: 7 ha 50 a).

Voornaamste specialiteiten:

graangewassen, mais, melk-koeien en schapen.

's Costers, wal en zijgevel woonhuis.

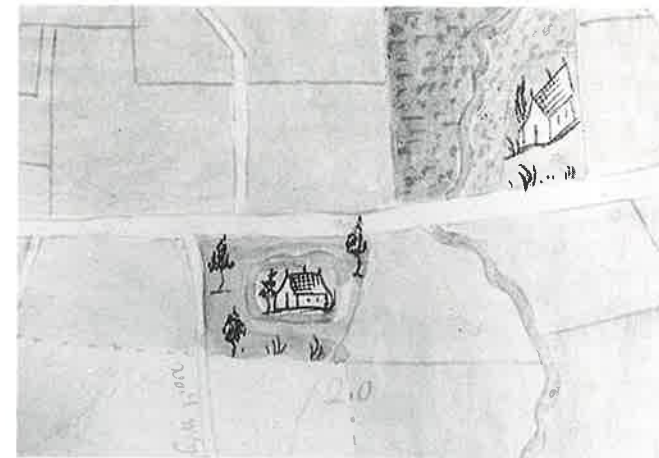
Vakwerk in de schuur van eind 17de eeuw.

één derde in handen van Jean de Gryspeere. In 1529-1530 verkocht Josse de Heule een deel aan Etienne van de Gheenste. In 1531-1533 waren de eigenaars Etienne van de Gheenste (2/3) en Josse van Heule (1/3). Etienne van Gheenste verkocht zijn deel, 2/3, omstreeks 1537-1539 aan Loy en Rohart van Belleghem. Josse van Heule verkocht zijn derde deel aan Guillaume van Daele. In 1546-1548 was Adrienne van Belleghem, gehuwd met Jean de Heygere, de eigenares van het kleinste part. Jean de Heygere en Pierre van Belleghem waren vermoedelijk eigenaar van elk een derde part in 1555. In 1558-1560 was het eigendom verdeeld onder Josse van Belleghem, 2/3, en 1/3 aan Eloy van Belleghem. In 1574 was Josse van Belleghem nog steeds eigenaar van het grootste en Jean van de Plancke van het kleinste deel. In 1572-1575 duikt opnieuw Eloy van Belleghem op als eigenaar, nu van het grootste stuk en Jean van de Plancke nog steeds als eigenaar van het kleinste part. Eigenaars in 1578 waren Jean van de Plancke voor één derde en Pierre de Halewyn voor twee derden.

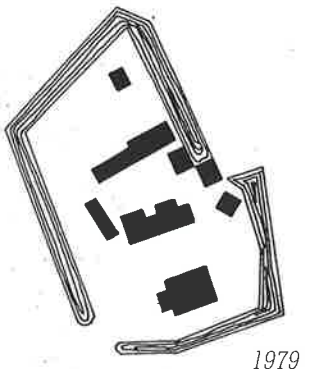
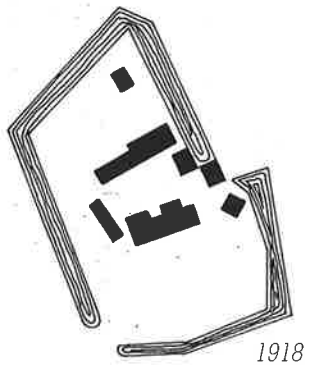
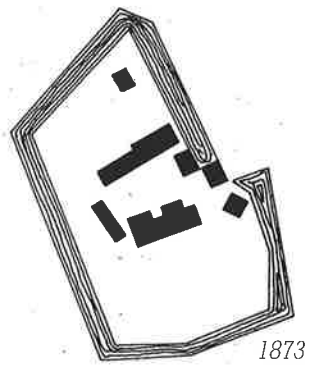
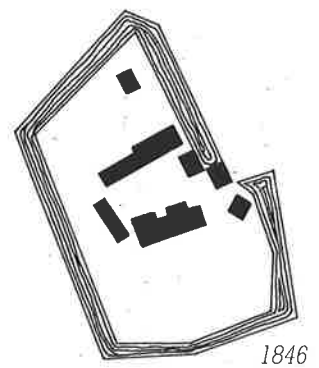
In 1583-1590 had Mathieu Lalieux de hoeve 's Costers in eigendom. Hij werd voor 1644 opgevolgd door Alexander Musaert uit Rijsel. In 1684 was Adriaan Lalieux de eigenaar. Hij verkocht de hoeve in 1721 aan Jan Parent. Enkele jaren later, in 1727, was Jozef Parent de eigenaar en in 1773 de weduwe Alexis Bourgois.

In 1773 werd op last van de Staten van Vlaanderen een kaart opgesteld van de hoeven waar de runderpest uitgebroken was. Centraal werd 's Costers voorgesteld. Alle hoeven binnen een kwart uur afstand gelegen rondom de besmette hoeve werden toen bedreigd met een systematische afslachting van de veestapel.

's Costers, woonhuis (eerste helft 19de eeuw).

's Costers in 1756, (nr. 20).
R.A.K., Familiearchief d'Ennetieres, nr. 2497, Tienden kaarten, 1756, Vanoutrive, nr. 20.

De Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden van 1771-1778 nam echter de hoeve niet op. Misschien gebeurden de opnamen tijdens de problemen met de runderpest. De Popp-kaart van 1834 benoemt C. Debien als de toenmalige eigenaar. Het landbouwareaal telde ongeveer 27 ha. De ongehuwde Leo Herbau die 's Costers eind 19de eeuw uitbaatte, werd burgemeester van Rollegem.

In 1892 vestigde François Castel, komende van Lauwe, zich op de hoeve. Zijn zoon, Gaston, volgde hem in 1923 op. In 1968 volgde Ignace vader Gaston Castel op. Dit landbouwbedrijf heeft een gunstige gewestplanligging maar de opvolging is onzeker gezien Ignace geen kinderen heeft. Hopelijk wordt deze historische hoeve voor het nageslacht bewaard, want 's Costers heeft samen met het Hof van Rollegem een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van Rollegem.

Evolutie van de omwalling:

's Costers is gelegen in de alluviale vlakte van de Weimeersbeek. Een wal was hier noodzakelijk als ontwatering. Sedert 1756 bleef de hoeve nagenoeg ongewijzigd wat omwalling en gebouwenstructuur betreft.

ARCHIEF

A.R.A.:

- Rekenkamer, nr. 1059, f° 149, Beschrijving van het leen 's Costers, 1365.
- Denombrementen, nr. 1961.

R.A.K.:

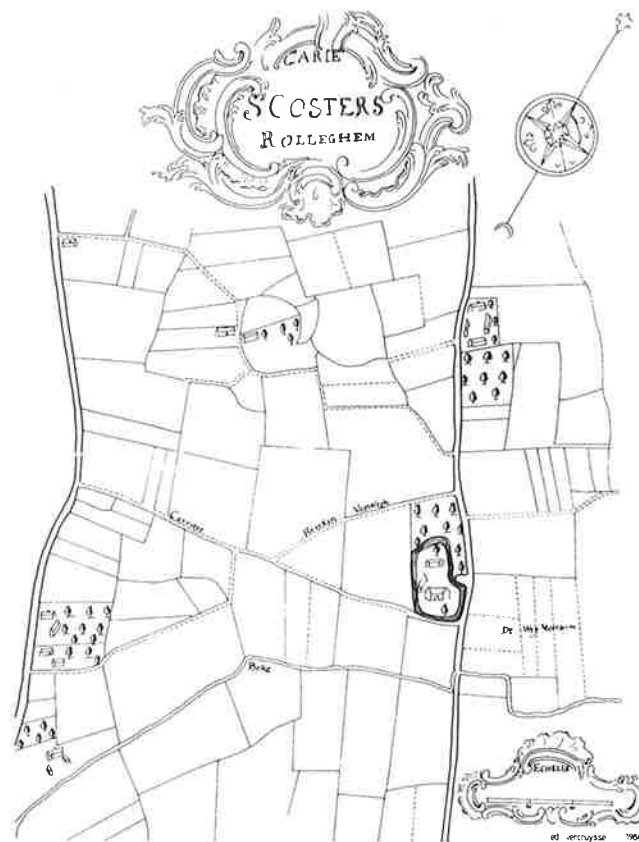
- Bruine Pakken, nr. 6533, Rapport van 't leen 's Costers, 1739.
- Bruine Pakken, nr. 6545, Denombrementen, 1727.
- Bruine Pakken, nr. 6553, Denombrementen, 1695.
- Familiearchief Colens, nr. 204, f° 250.
- Familiearchief d'Ennetières, nr. 2400, Gekleurde kaart van Rollegem, 1637.
- Familiearchief d'Ennetières, nr. 2497, Tienden kaarten van Rollegem, 1756.
- O.S.A.K., Acten en Contracten, 1494-1497 (f°102), 1510-1511 (f°34), 1521-1522 (f°293), 1539-1540 (f°97).

Technische Dienst Stad Kortrijk:
Atlas van de Buurtwegen, 1846.

LITERATUUR

- Archeologische en historische monografieën van Zuidwest-Vlaanderen, Rollegem Deel 5, 1982, p. 54-95.
- Bonquet P., Heerlijkheid en leen in de roede van de dertien parochies. Kasselrij Kortrijk XIIIde-XVde eeuw, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Leuven, 1981, p. 126.
- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, 1771-1778.
- Popp-kaart Rollegem en legger, 1834, nr. A/347-349.

's Costers in 1756, (nr. 258). R.A.K., Familiearchief d'Ennetières, nr. 2497, Tienden kaarten, 1756.

Te Brou

40

Schreiboomstraat 68, 8510 Kortrijk-Rollegem

(Kaart 1/10.000 nr. 40, Popp-kaart A/432, Gewestplan: landbouwgebied).

Stallen (1945) en woonhuis.

Aanvullende gegevens:

In 1756 was Frans Hoornaert de uitbater. Volgens de Popp-kaart was Verbyst in 1834 de eigenaar. In de tweede helft van de 19de eeuw werd de familie Brou de nieuwe eigenaar en uitbater. Deze Franstalige vrijgezellen schonken in 1910 hun hoeve aan het armengoed te Kortrijk.

Te Brou, algemeen zicht.

Eigenaar:

- grond: Moulin-Vandewoestijne.
- gebouwen: Weduwe Vandewoestijne J.

Bekende uitbaters:

Brou (-1910), Vandewoestijne Karel (1910-1940), Vandewoestijne Jozef (1940-1974), Weduwe Vandewoestijne J. en kinderen (1974-1979), Vandewoestijne Christine (1979-1982), Depoorter Michel (1982-1996), Vandewoestijne Christine (1996-).

Naam:

Voorstel. In de volksmond werd de hoeve vaak als "La ferme Brou" benoemd. De familie Brou bewoonde de hoeve tot het begin van de 20ste eeuw. Oudste vermelding: 1756 (R.A.K., Familiearchief d'Ennetières, nr. 2497).